

KLIMAATACTIEPROGRAMMA VAN VORST

- 1190 TEGEN 2030 -

Begin 2023 heeft de gemeente Vorst haar **Klimaatactieprogramma** aangenomen. Dit KAP is het resultaat van een brede samenwerking tussen de diensten van de administratie, en ook de burgers! Het omvat **121 concrete acties** die **47 operationele doelstellingen** nastreven die hier worden voorgesteld. Dit KAP beantwoordt aan een drievoudige doelstelling:

① Vermindering van de uitstoot van broeikasgassen

② Aanpassing van het grondgebied aan de gevolgen van de klimaatverandering

③ Vermindering van de ongelijkheid op milieuvlak

Thema	Strategische doelstelling	Operationele doelstelling	Nr. A	Actie	
BOUW	De emissies in verband met residentiële gebouwen verminderen	De energierenovatie van de bebouwing in Vorst versnellen	1	De individuele renovatie van woningen in de prioritaire wijken bevorderen, en steun integreren voor het gebruik van gerenoveerde woningen	
			2	Een wijkgerichte renovatieaanpak opzetten Starten met een proefproject in Cité Forest Vert	
	De emissies in verband met de gebouwen van het gemeentebestuur verminderen	De milieureisten integreren in de werken aan de gemeentelijke gebouwen	3	Een typebestek opstellen waarin onze milieureisten in de renovatiewerken van onze gemeentelijke gebouwen en in onze nieuwe projecten opgenomen zijn	
			4	Het beheer van de leiding der werken en de bijbehorende communicatie verbeteren	
			5	Het PLAGE-plan herlanceren en monitoren	
				6	De duurzaamheidsaspecten van het plan voor scholen en kinderdagverblijven versterken en energie-/klimaatkwesities integreren in de prioritering van de uitvoering ervan
				7	Alle EPB-certificaten van openbare gebouwen opmaken en bijwerken (jaarlijkse update volgens de regelgeving)

Verbruik van goederen en diensten	De emissies in verband met het verbruik van gemeentelijke goederen en diensten verminderen	Aankopen van het gemeentebestuur rationaliseren en duurzamer maken	8	De betrokken diensten bewustmaken en de aankopen rationaliseren volgens de vastgestelde reële behoeften
			9	Milieuclausules (in termen van de directe/indirecte emissies van broeikasgassen, circulariteit (bv. tweedehandsmateriaal), lowtech, ...) opnemen of bijwerken in de overheidsopdrachten
	Hergebruik binnen het gemeentebestuur aanmoedigen en vergemakkelijken		10	Een inventaris van het materiaal van het gemeentebestuur opmaken
			11	Een systeem invoeren voor het beheer van de voorraden en de interventies
			12	Een duurzaam uitwisselingsplatform creëren om het hergebruik en het delen van intern materiaal tussen de diensten te waarborgen
			13	Een handvest opstellen voor hergebruik binnen het gemeentebestuur
			14	Hergebruik opnemen in het arbeidsreglement
	De werking van onze gemeentelijke kinderdagverblijven verduurzamen	15	De duurzame acties opgestart door de kinderdagverblijven in Vorst ondersteunen en versterken door de operationalisering van het concept "ecocrèche" (bv. afvalsortering, duurzaam vaatwerk, compost, tuinen, ...)	
	De klimaataanpak voortzetten in de werking van de gemeentescholen		16	De bewustmaking van leerkrachten en leerlingen voortzetten met behulp van het klimaatfresco
			17	De betrokkenheid van milieudeskundigen versterken
			18	Duurzame initiatieven valoriseren en verspreiden via de organisatie van een stimulerende dynamiek tussen scholen (bv: "Klimaatdag", wedstrijd duurzaam koken, ...)

	De emissies in verband met het verbruik van goederen en diensten op het grondgebied verminderen	De inwoners van Vorst gemakkelijker toegang geven tot tools en structuren voor het delen van goederen en diensten en de valorisatie van afval	19	De verduurzaming van bestaande structuren voor het delen van goederen en diensten bevorderen (Kringloopwinkel van Sint-Gillis, babytheek Ten Weyngaert, TOOLS s/ Senne, Souplothèque, ...)
			20	De oprichting van structuren voor het delen van goederen en diensten en de valorisatie van geproduceerd afval bevorderen (bibliotheek van gebruiksvorwerpen, kringloopwinkel, ...) (Project E.3 in het programma van het DWC 2 Cités)
Voeding	Onze rol als facilitator van “duurzame voeding” en “stadslandbouw” versterken door de implementatie van de Good Food-strategie op ons grondgebied	De stadslandbouwprojecten in Vorst versterken en ondersteunen	21	Nieuwe moestuinsites op ons grondgebied in een netwerk onderbrengen, ondersteunen en ontwikkelen
			22	“Klein fruit voor iedereen”: 1190 meter fruithagen in de openbare ruimte aanleggen
			23	Een boomgaard aanleggen in het kader van de herinrichting van het Hindenveld door Beliris
			24	Fruitbomen blijven planten op ons grondgebied met het oog op stedelijke veerkracht, op basis van de conclusies van het onderzoeksverslag van het ARBRES-project
		Good Food-ketens ontwikkelen om Vorst te bevoorraden (productie, verwerking en distributie)	25	Een duurzame keten voor soep als tussendoortje opzetten
			26	Via de netwerkvorming van actoren op het grondgebied een project voor een lokale en duurzame voedselketen ontwikkelen, van boer tot bord
			27	Infrastructuren creëren die de ontwikkeling van de voedselketen in Vorst versterken (bv. groenteverwerking, buurtkeuken, solidaire kruidenier, logistieke hub, ...)
		Good Food-voeding voor iedereen waarborgen	28	Monitoring van het Good Food-Label in onze gemeentelijke kinderdagverblijven
			29	Het duurzaam karakter van de gemeentelijke kantines (scholen, kinderdagverblijven, rusthuizen, ...) versterken

Afval		Voedselverlies en -verspilling verminderen	30	De permanente vestiging van het project "No Javel" op ons grondgebied - verdeling van onverkochte biologische en vegetarische voedingsmiddelen (operatie E.1.2 van het Duurzaam wijkcontract 2 Cités -FOodREST) - ondersteunen
	De emissies in verband met afval verminderen	De hoeveelheid geproduceerd afval verminderen	31	In scholen verpakkingen van bestellingen van schoolmateriaal, "terug-naar-school"-kits, ... verminderen
			32	Een gedeeld systeem van wasbare luiers voor de gemeentelijke kinderdagverblijven opzetten
	De afvalsortering optimaliseren om het aandeel verbrande afvalstoffen te verminderen		33	De mobiele recyclageparken bestendigen
			34	Het netwerk voor de inzameling en recyclage van AEEEA uitbreiden (ook in de scholen)
			35	Zakken en vuilnisbakken voor afvalsortering ter beschikking stellen en een aangepaste inzameling binnen het gemeentebestuur
			36	De relevantie en de haalbaarheid evalueren van nieuwe sorteerketens om het afval van het gemeentebestuur te valoriseren
	De hercirculatie van organisch afval vergroten		37	Het netwerk van composten van burgers en ondernemingen (< 25 m ³ , gemeentelijk en particulier) versterken
			38	Een gemeentelijke composteersite aanleggen (meso: > 25 m ³)

Mobiliteit	De emissies in verband met mobiliteit verminderen	De goederen- en personeelverplaatsingen van het gemeentebestuur rationaliseren	39	De logistiek van de levering voor de gemeentelijke gebouwen rationaliseren (BVP)
		De actieve en zachte mobiliteit bevorderen op het grondgebied	40	Evenementen voor het aanmoedigen van fietsen of wandelen bestendigen (Vollenbike, test met elektrisch ondersteunde fiets)
	41		Scholen ondersteunen bij hun initiatieven voor duurzame verplaatsingen	
	Het mobiliteitsaanbod ontwikkelen en het gebruik van duurzame verplaatsingswijzen aanmoedigen	42	Fietsstraten aanleggen (GMP)	
		43	Het netwerk van fietspaden uitbreiden (GMP)	
		44	Het aanbod aan fietsparkeerplaatsen uitbreiden (GMP)	
		45	Het aanbod aan deelvoertuigen voor alle voertuigen uitbreiden (GMP)	
		46	Het netwerk van laadpalen voor elektrische voertuigen uitbreiden (GMP)	
		47	De voorstellen voor de uitbouw van het openbaar vervoer evalueren met het oog op de aanleg van een verbinding tussen 1) het hart van Vorst en Hoogte 100 en 2) de wijk Union en het centrum van Ukkel (GMP)	
	Streven naar een voorbeeldfunctie voor de gemeente op het gebied van zachte mobiliteit	48	Een inventaris van de mobiliteitsinfrastructuren van de gemeentelijke gebouwen opmaken (BVP)	
		49	De capaciteit van de beveiligde fietsenstallingen en de bijkomende voorzieningen (lockers, douches, ...) voor het gemeentepersoneel uitbreiden (BVP)	
		50	De beveiligde fietsenstallingen voor bezoekers (BVP) uitbreiden	

Energie			51	Het gemeentelijk wagenpark in overeenstemming brengen met de doelstellingen van de LEZ (gedeeld gebruik van voertuigen, aankoop van voertuigen met een conforme ecoscore, aankoop van elektrische voertuigen) (BVP)
			52	De financiële stimuli in verband met zachte mobiliteit (BVP) meedelen aan het gemeentepersoneel en formaliseren
			53	De modal shift van het gemeentepersoneel wat betreft de verplaatsingen in het kader van hun functie voortzetten door ondersteunende en financieringsinstrumenten aan te wenden (Cairgo Bike-project, The Bike Project, ...)
			54	Gemeentepersoneel dat voor zijn woon-werkverkeer en privéverplaatsingen hoofdzakelijk gebruik maakt van koolstof uitstotende voertuigen begeleiden naar een verandering van het mobiliteitsgedrag (bewustmakingsactie/vorming over zachte en/of actieve verplaatsingswijzen, uitlenen van fietsen, testen van het openbaarvervoeraanbod, tips, ...) (BVP)
			55	De multimodale toegangsplannen voor de gemeentelijke gebouwen bijwerken (BVP)
			56	Communiceren over het juiste mobiliteitsgedrag bij vervuilingsspieken (BVP)
	De emissies in verband met de energieproductie verminderen	De energietransitie bevorderen en eraan meewerken	57	Energiegemeenschappen bevorderen en ondersteunen, onder meer door gemeentelijke gebouwen ter beschikking te stellen
			58	De hernieuwbare energieproductie van het gemeentebestuur verhogen (fotovoltaïsche of andere).

Water	De natuurlijke watercyclus herstellen	De effecten van de klimaatveranderingen beperken (overstromingen, droogte, hitte-eilanden, ...)	59	De toepassing van de beginselen van geïntegreerd regenwaterbeheer (GRB) versterken in de projecten voor de heraanleg van de openbare ruimte, met voorrang voor ontharding en vergroening
			60	Een kwalitatieve en kwantitatieve monitoring opzetten van de GRB-bouwwerken in de openbare ruimte
		Oppervlaktewater en vochtige gebieden vrijwaren (vijvers in het J. Brelpark en de Bempt)	61	Het onderhoud van het oppervlaktewater en de vochtige gebieden (vijvers in het J. Brelpark en de Bempt) voortzetten
			62	Een plan uitwerken voor het beheer van het oppervlaktewater (stopzetting van lozingen van vervuild water, ecologisch onderhoud, monitoring van fauna en flora)
			63	Een kwalitatieve en kwantitatieve monitoring opzetten van het oppervlaktewater (vijvers in het J. Brelpark en de Bempt)
		De impact van de inrichtingswerken op het grondwater verminderen	64	De impact van de inrichtingen op het grondwater evalueren
	65		Oude bronnen herwaarderen	
	Toezien op de toepassing van de regelgeving inzake duurzaam waterbeheer op het grondgebied	Zorgen voor de bijscholing van het gemeentepersoneel op het vlak van geïntegreerd regenwaterbeheer	66	Blijven informeren en communiceren over lopende projecten, regelgeving en de beginselen van GWB (// sensibiliseringsfiche)
			67	De toegang tot vorming en de uitwisseling van informatie bevorderen (// sensibiliseringsfiche)
		Streven naar de toepassing van de regelgeving inzake duurzaam waterbeheer	68	De analyse van privéprojecten versterken
			69	De operationele ondersteuning voor overheidsprojecten versterken
			70	De update, herziening en follow-up van gewestelijke plannen en reglementen voortzetten

	Toezien op het rationeel gebruik van de watervoorraden	Drinkwaterverbruik verminderen en verspilling tegengaan	71	De beginselen van geïntegreerd regenwaterbeheer (GRB) blijven toepassen in de projecten voor de herinrichting van openbare gebouwen
			72	De analyse voortzetten van het verbruik met betrekking tot de schoonmaak van wegen en voertuigen en het besproeien van planten
			73	Monitoring van het verbruik in de gebouwen
			74	Monitoring van het gebruik in samenwerking met elke dienst (waaronder het personeel van scholen en crèches)
			75	Waken over de uitvoering van acties ter verbetering/vermindering van het verbruik in elk gebouw en voor de dienst openbare werken
	Het gebruik van alternatieven voor leidingwater aanmoedigen	76	Regenwater valoriseren voor bepaalde toepassingen (toiletten, was en schoonmaak in gebouwen, besproeiing van planten, reiniging van openbare ruimten en voertuigen) dankzij de ontwikkeling en het voortdurende onderhoud van het regenwaternet	
		77	Het hergebruik bevorderen van grijs water, gezuiverd water (waterzuiveringsinstallatie - project RE-USE), teruggewonnen water (bouwplaatsen) via partnerschappen (Hydria, ...) en werkingsprotocollen	
		Het gemeentepersoneel en het publiek sensibiliseren voor rationeel gebruik van de watervoorraden	78	Blijven informeren via onze communicatiekanalen (newsletter, infoblad, website, ...)
	79		Het publiek sensibiliseren via evenementen (Brusselse Waterdagen, ...), conferenties, wandelingen, ...	
	Bijdragen aan de toegang tot de hulpbron en de bestrijding van waterschaarste	Zorgen voor toegang tot drinkwater in openbare ruimten in de zomer	80	Drinkwaterfonteinen in openbare ruimten blijven installeren en zorgen voor de technische, administratieve en financiële follow-up met Vivaqua en andere aangewezen partners (gegroepeerde overheidsopdracht met BM) voor sierfonteinen

Natuur	De natuur en de biodiversiteit versterken ter bevordering van de veerkracht	De uitdagingen op natuurvlak opnemen in plannen en projecten	81	Het GBP wijzigen: het woongebied dat het Bemptpark scheidt van de Neerstalsesteenweg, wijzigen in niet-bebouwbaar gebied (groen of park)
		Werken met een lokaal en circulair aanbod van planten	82	Het Végétalab (de gemeentelijke plantenkwekerij) in stand houden binnen de gemeentelijke werking
			83	Lokaal kruidachtige planten (waaronder vaste sierplanten), struiken en bomen kweken
			84	Een genetische reserve van fruitbomen samenstellen op de schaal van het grondgebied (project ARBRES en plantenkwekerij voor burgers)
		Het ecologisch beheer van de groene ruimten uitbreiden en versterken	85	De tuiniers blijven bijscholen over de plaats van de natuur in de stad
			86	Duurzaam beheer en inrichting van groene ruimten versterken
		Het gewestelijke groene netwerk versterken	87	Het Tweeoeverspark ontwerpen, een belangrijke as van het gewestelijke groene netwerk, met oog voor de dimensies biodiversiteit, zachte mobiliteit, ontspanning, voedselzekerheid, ...
			88	Het groene netwerk op gemeentelijke schaal uitwerken
		'Wilde natuur' en stadsontwikkeling met elkaar verzoenen	89	De Bempt als groene ruimte in stand houden, het aantal bomen uitbreiden maar tegelijk onbeplante zones vrijwaren
		De Vorstenaren sensibiliseren en aanzetten tot actie voor de biodiversiteit	90	De dynamiek van de vergroening van de openbare ruimte ondersteunen en begeleiden, door de gemeentelijke plantenkwekerij en het vergroeningsreglement te bestendigen

			91	De deelname aan de vergroening van openbare ruimten versterken, op basis van de participatieve studie en de vergroenings- en onthardingswerken in de wijken Sint-Antonius en Vroege Groenten
			92	Natuur in privéruimten bevorderen
		Het thermisch comfort bij hittegolven verbeteren en het risico op overstromingen verminderen	93	Buitenruimten van scholen herinrichten volgens 3 assen: versterking van de biodiversiteit, waterinfiltratie en koelte-eilanden
			94	Buitenruimten van kinderdagverblijven herinrichten volgens 3 assen: versterking van de biodiversiteit, waterinfiltratie en koelte-eilanden
			95	Projecten tot vergroening van onze gemeentegebouwen uitwerken, te beginnen met een proefproject: MUR (Milieu Urbain Rafrachissant)
			96	Ontwikkelen en uitvoeren van het Bomenplan (plan Canopée) op basis van de inventaris van het bomenbestand
			97	Wegen blijven ontharden en vergroenen, met voorrang voor de kwetsbare wijken voor de gevolgen van de klimaatverandering
Transversaal	Crisispreventie en -beheer in verband met de risico's en kwetsbaarheden van Vorst verbeteren	De noodplanning en de bijbehorende communicatie aanpassen aan de klimaatrisico's die uit de diagnose naar voren komen	98	De pagina "Noodplan" op de gemeentewebsite maken, met inbegrip van de communicatie over preventieve maatregelen in verband met klimaatrisico's
			99	Klimaatgerelateerde crisisoefeningen houden
			100	Burgerveerkrachtplatformen met de prioritaire wijken, scholen en senioren opzetten ter preventie van klimaatrisico's

	Het hittegolfplan aanpassen aan de diagnose van het KAP	101	De nood aan koelte-eilanden in kaart brengen en de haalbaarheid van de creatie ervan analyseren (park, school, voetgangerszone, ...)		
		102	Ervoor zorgen dat het dragen van persoonlijke beschermingsmiddelen en de bescherming van toestellen haalbaar is bij hoge temperaturen		
		103	Veiligheidsrapporten en andere wettelijke verplichtingen verkrijgen van de SEVESO- en IED-sites die gelegen zijn in overstromingsrisicogebieden en stroomopwaarts van de Zenne		
	De emissies verminderen en het grondgebied aanpassen door lokale actoren te ondersteunen	Blijven streven naar duurzaamheid bij de organisatie van onze gemeentelijke evenementen	104	Het handvest "Vorst gaat voor duurzame evenementen" voor organisatoren (extern en intern) en dienstverleners verbeteren	
			105	De afvalsortering bij Vorstse evenementen verbeteren, met name door aan evenementen aangepaste afvalsorteerbakken te ontwerpen of te kopen	
		Het actievermogen van de burgers verhogen	106	De participatie aan gemeentelijke en gewestelijke projectoproepen vergemakkelijken door begeleiding door relaisactoren te ondersteunen	
		De integratie van niet-overheidsactoren op het Vorstse grondgebied in de klimaataanpak voortzetten	107	De plaatselijke actoren (bedrijven, verenigingen, ...) middelen verschaffen om de klimatarisico's waarmee zij worden geconfronteerd, te vatten, erop te anticiperen en te bepalen welke middelen moeten worden ingezet om die risico's te verminderen	
				108	De voornaamste economische actoren in Vorst steunen bij de klimaataanpak
				109	Duurzame initiatieven van economische actoren bekendheid geven via het label "Ik koop 1190" van de dienst Economische ontwikkeling
				110	Het proefproject "zero waste" met de bedrijven hernemen en andere duurzame projecten met de economische sector uitwerken

De uitvoering van het KAP op lange termijn waarborgen	Streven naar een gecoördineerde follow-up-structuur voor het KAP	111	Zorgen voor follow-up van het KAP door de interne projectdragers
		112	Een extern begeleidingscomité voor het KAP creëren en coördineren
Verbetering van klimaatgerelateerde informatie, sensibilisering en communicatie	De informatie, sensibilisering en communicatie in verband met het klimaat op het hele Vorstse grondgebied verbeteren	113	Blijven communiceren over alle onderwerpen via onze verschillende kanalen (digitaal, papier en live) door het creëren van instrumenten en een jaarlijkse planning
		114	Blijven sensibiliseren en communiceren over klimaatkwesties via evenementen en klimaatstands
		115	De animatie van het klimaatfresco uitbreiden naar de actoren van het grondgebied
		116	Specifieke communicatie t.a.v. mede-eigenaars (renovatie, vergroening, waterbeheer, ...)
		117	Specifieke communicatie t.a.v. niet-openbare scholen en kinderdagverblijven
	De informatie, sensibilisering, bijscholing en communicatie in verband met het klimaat binnen het gemeentebestuur verbeteren	118	De animatie van het klimaatfresco uitbreiden naar het personeel dat niet betrokken is bij de opstelling van het KAP (administratieve diensten en arbeiders)
		119	Semestriële "Middagen van het klimaat" organiseren
		120	Bijscholing voor het gemeentepersoneel omtrent klimaat waarborgen
	Een voorbeeldige gemeente trachten te zijn in het beheer en de functionering van de gemeentelijke gebouwen	121	Streven naar het ecodynamische label voor het huis-Dewin en andere gemeentegebouwen

Klimaatactieprogramma van de Gemeente Vorst,
met de steun van Leefmilieu Brussel

